

Стратегията за развитие на културата в Пловдив предлага обща рамка и насоки за развитието на секторите на културата и творчеството в период на динамично културно обновление на града. Подходът при изработването на документа се основава на **прозрачност, демократичност, активен диалог, експертност и достъп до информация.**

Мисията на Община Пловдив е да осигури с този документ стратегически планирана, финансово обезпечена, политически съгласувана, иновативна административна и нормативна среда, където да се утвърждава културната идентичност на града в европейски контекст и да се развиват достъпни, висококачествени културни продукти, база за икономическия и социален просперитет на града и региона.

Освен дейности и институции в сферата на културата, образованието и туризма стратегическите параметри обхващат различни аспекти на ежедневието и градското пространство на Пловдив, непрофесионални и любителски изяви, религиозни и етнически общности, субкултури.

Основните цели на Стратегията са да подобри нивото на образование, управление, взаимодействие и партньорство в сферата на културата, да очертае посоки и устойчиви политики за успешното позициониране и популяризиране на Пловдив на културната карта на Европа; да създаде благоприятна база за опазване и валоризиране на богатото културно наследство на града, за развитие на културните и творчески индустрии и културен туризъм като база за икономически и социален просперитет.

Стратегията за развитие на културата в Пловдив е разработена на базата на **серия от обществени обсъждания и експертни разработки** от консултантски екип на KULTUREXPerten/ACULTOS – проф. д-р Оливър Шейт и д-р Патрик Фьол.

В продължение на почти две години и в поредица от срещи и семинари с участието на над 80 представители на културния сектор и общинската администрация в Пловдив се конкретизират четири стратегически области на развитие в културната сфера – **местна и регионална културна идентичност, образование по изкуствата, културни индустрии и културен туризъм.**

В самото начало на процеса са поставени няколко основни въпроса, на които Стратегията трябва да откликне:

- Как богатите културни ресурси на града могат да бъдат пълноценно активирани и мобилизирани за сътрудничество в полето на културата и в цялостния обществен живот?
- Как съществуващата културна инфраструктура може да бъде запазена и усъвършенствана?
- Как би могло да се осигури пространство за реализацията на иновативни културни решения, отчитайки наличните ресурси?

На базата на разработките на работните групи по четирите зони на развитие се дефинират **основните стратегически приоритети:**

- **Динамично променяща се културна идентичност**
- **Култура и образование**

- **Културни и творчески индустрии и културен туризъм**

Визията за Пловдив през 2024 заложена в Стратегията е като град разпознаваем със знакова идентичност, основана на устойчиво поддържан баланс между културно многообразие, богато историческо наследство и развита съвременна сцена, модел за успешно наслагване на млада и активна модерност върху пластове древност, център на партньорство и обмен, развиващи културния потенциал на града и региона във високотехнологична, разнообразна обществена среда и конкурентноспособен европейски мащаб като катализатор на икономически и социален просперитет и база за неповторими културни преживявания.

Съдържанието на документа е структурирано в два раздела – аналитичен и стратегически. В аналитичната част са представени основните параметри на културната инфраструктура на Пловдив с анализ на силните и слабите страни на града, от които се открояват няколко **ключови предизвикателства** в полето на културата, които важат не само на местно, но и на европейско ниво: Валоризиране на миналото, Осмисляне на настоящето, Развитие на културната инфраструктура, Привличане на публики, Формулиране на дългосрочни политики в културния сектор, Създаване на партньорства

Целите и мерките по стратегическите приоритети, включени във втората част на документа са формулирани така, че да откликват пряко на тези предизвикателства и на **три основни принципа на действие, залегнали като хоризонтални политики**, които се очертават като водещи в контекста на експертните анализи върху актуалното състояние и необходими в културния сектор в града и във връзка с кандидатурата на Пловдив за европейска столица на културата през 2019:

- Общуване
- Приобщаване
- Обновяване

Според тези принципи целите на стратегическите приоритети се разпределят, както следва:

Общуване

Динамично променяща се културна идентичност - Обвързване на социализирането на културното наследство със съвременните културни форми чрез балансирано взаимодействие в полза на реализацията на устойчиви културни проекти, повишаване на качеството на живот на хората и създаването на ресурс за икономически растеж.

Култура и образование - Подобряване на диалога между секторите на културата и образованието в процесите на социално сближаване и взаимно разбирателство на различни обществени групи, вкл. в контекста на приобщаването им към значими ценности и повишаване качеството на живот на отделните общности

Културни и творчески индустрии и културен туризъм - Активиране и актуализиране на маркетинговите и рекламни дейности в областта на културните индустрии и туризма; Динамизиране на международния обмен в областта на създаването и промотирането на културния продукт, въвеждане на работещи модели

Приобщаване

Динамично променяща се културна идентичност - Експониране на културата на колективните идентичности, живеещи на територията на Пловдив в контекста на

правото им да се социализират чрез културното си наследство; Усъвършенстване на програмите в областта на образованието по изкуствата като основа за надграждане и обогатяване на идентичността от най-ранна детска възраст.

Култура и образование - Културата и творчеството да бъдат издигнати в ранг на ключова компетентност в процеса на личностното и професионално развитие още от най-ранна детска възраст; Повишаване нивото на информираност и ангажираност на различни възрастови и социални групи към културни и образователни инициативи; Използване на потенциала на образованието по изкуствата за създаване и обогатяване на потребностите от култура и творчество у младите хора, с което да се стимулира развитието на аудиториите и тенденциите за активно включване в създаването на културни продукти

Културни и творчески индустрии и кулурен туризъм - Създаване на работещи партньорства между културните и образователните институции, културните оператори и туристическия бизнес; Диверсифициране и децентрализиране на културните събития, маршрути и продукти, разширяване на географския им обхват; Навлизане на културните дейности в градското пространство

Обновяване

Динамично променяща се културна идентичност - Реставрация и социализация на богатото материално и нематериално културно наследство като гарант за опазването на културното многообразие и приемственост на значими ценности, съхранени в паметта на града и хората; Развитие на секторите на културните и творчески индустрии и културния туризъм като двигател на устойчивото градско развитие и за популяризиране на идентичността и образа на града.

Култура и образование - Въвеждане на нови подходи, средства и технологии в културните и образователни проекти и в училищата;

Културни и творчески индустрии и кулурен туризъм - Разширяване на съществуващите пазари и активиране на културните и туристически ресурси; Повишаване на качеството на продуктите и услугите на културните индустрии и стимулиране на създаването и популяризирането на нови продукти; Подобряване на управлението на творческия сектор с ясно разграничаване на отговорностите при стопанисването на културните туристически обекти

Мерките, предвидени за осъществяването на стратегическите приоритети включват

Подобряване на менджмънта и маркетинга на културата

- Поощряването на иновативни и експериментаторски концепции и стратегии в създаването и представянето на културния и туристическия продукт, което включва и дигитализация на културното наследство.
- Създаване на система за управление и опазване на културното наследство на Пловдив.
- Повишаване мобилността на музейните колекции и подобряване достъпа до наследството на различни публики.
- Разработване на иновативни маркетингови програми на музеите и читалищата с насоченост към нови аудитории и за по-интензивно приобщаване на детската и младежка публика към разнообразни културни и образователни пространства. Активно въвеждане на подхода на “Отворени врати” и/или планиране на образователни инициативи извън териториите на културните и образователни институции

- Синхронизиране и пресичане на информационните потоци в културата, изкуствата и образованието
- Подпомагане процеса на професионална подготовка на преподавателите в синхрон с динамиката в образователния сектор и бурното навлизане на дигиталните технологии
- Разработване на съвместни маркетингови програми на културните институции с насоченост към нови аудитории и за по-интензивно приобщаване на детската и младежка публика към алтернативни културни и образователни пространства
- Поощряване на проекти, насочени към конкретна публика, както и възможности за въвличането на публиката като участник в създаването на културния продукт
- Използване на метода на интегрирана консервация по отношение на традиционните занаяти като инструмент за насърчаване на интереса към регионалната история и традиция у децата и младежите, както и по отношение на творческия туризъм
- Създаване и подпомагане на клъстър в областта на изкуството и културата

Инфраструктурни подобрения и промени

- Подобрения в градската инфраструктура и естетизация на средата, заложи в общинския план за развитие до 2020 г.
- Усвояване на нови пространства и нови възможности, организиране на зони в градското пространство за целите на културните индустрии
- Социализация на наследството чрез подобряване на инфраструктурата, материалната база и комплексното развитие на средата в музеите и читалищата, вкл. технологично обновяване и модернизация на дейността им, както и дигитализация на колекциите
- Повишаване на достъпа до онлайн библиотеки със специализирана литература чрез подобряване на техническата база и инфраструктурата в учебните заведения, читалищата и библиотеките
- Подобряване на достъпността на обектите

Финансови инструменти

- Осигуряване на нарастващо финансиране на културната програма, маркетинговата и културна дейност от общия бюджет на Община Пловдив от 4.2% през 2014 до 6.3% през 2020
- Подобряване на местните подходи и политики по отношение на общинското финансиране на музеите и читалищата, вкл. кандидатстване за европейско финансиране и създаване на публично-частни партньорства с тяхно участие.
- Стимулиране на проекти и инициативи, които спомагат за утвърждаването на Пловдив като марка в национален и световен мащаб с разширяване на финансовата подкрепа на Общината и включването ѝ като партньор при кандидатстване по европейски проекти

Наблюдение и анализ

- Проучване, изследване, събиране и споделяне на ноу-хау и международен опит в съвместни проекти от областите на културата и образованието – конференции, кръгли маси, изследвания
- Създаване на система за измеримост на данните от пазара на културните индустрии и туризъм с цел въвеждане на стандарт за качество в тази област

- Създаване на публичен регистър на културните и туристически обекти
- Стимулиране на изследвания и проучвания в областта на културния мениджмънт с цел създаване на действащи индикатори за анализ, оценка и контрол
- Засилване на контрола при прилагане на Наредбата за туризъм

Партньорства

- Въвеждане на гъвкави предприемачески форми и съвместни дългосрочни програми между културните оператори, НПО, Община, спонсори и доброволчески организации в контекста на грижата за опазване на наследството и обогатяване на идентичността на града.
- Усъвършенстване на финансовите и административните механизми за реализацията на дългосрочни съвместни инициативи между образователните институции, културните оператори и музеите и читалищата.
- Повишаване нивото на интерактивност в културно-образователния процес и поддържане на състояние на непрекъснат обмен на добри практики и иновативни подходи
- Разработване на междуинституционални програми с цел намаляване нивата на безработицата

В наблюдението на реализацията на Стратегията се включват

- Разработване на индикатори за анализ, оценка и контрол
- Периодичен преглед на постигнатия напредък и изготвяне на годишни отчети
- Отчитане на степента на постигане на целите на стратегията по отношение на основните принципи, заложи като хоризонтални политики в Стратегията
- Установяване на пречки и проблеми с особена важност и перспективи за развитие
- Спазване на принципите за партньорство, информация, публичност и прозрачност
- Разглеждане на предложения за промяна и преформулиране на приоритетите

В Стратегията за развитие на културата се включват стратегически цели и приоритети на платформата „Европа 2020“. Документът е синхронизиран с Общинския план за развитие на Община Пловдив за 2014-2020, Регионалния план за развитие на ЮЦР 2014-2020, Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Пловдив, Стратегията за развитие на туризма на гр. Пловдив 2014-2020, Областната стратегия за развитие на област Пловдив 2005-2015 г.